Seguim teories que no milloren l'educació?

written by Ane López de Aguileta | 8 de June de 2023

EL PAÍS

dateria

falsas promesas del ensayo estrella de Mitjà
let sobre el coronavirus

Teorías	Impacto Social	Co-Creación
Sociedad Dialógica	Sí	Sí
Reproducción: Bourdieu.	No	No
Sociedad Postmoderna 1: Genealogía de Foucault	No	No
Sociedad Postmoderna 2: Deconstrucción de Derrida.	No	No
Modernidad Líquida	No	No
Acción Comunicativa	No	Sí
Complejidad	No	No
Sistémica	No	No

Una de les diapositives que més em va impactar en un congrés recent va ser la que demostrava que en educació se segueixen teories que se sap que no aporten cap millora. A la diapositiva es veu un dels intents que al principi de la pandèmia es van fer per crear una vacuna, va sortir molt a la premsa, es van recaptar diners, es va generar un debat però, quan els investigadors no van poder presentar evidència científica que millorava la salut, ja ningú en va parlar i tots els esforços es van centrar en les vacunes que sí que milloren la salut.

La mateixa diapositiva contrastava amb com encara hui segueixen funcionant moltes polítiques educatives i moltes escoles. Hi ha "teories" que es continuen usant com a referents des de fa dècades sense que s'hagen presentat evidències científiques que milloren els resultats educatius. Només abandonant estes teories i centrant-nos en les que sí que demostren millores dels resultats podem no només avançar cap al dret real a l'educació, sinó assolir el prestigi que l'educació mereix en el conjunt dels àmbits científics i en la societat. Entre estes teories hi ha el reproduccionisme d'Althusser i Bourdieu, el postmodernisme, la genealogia de Foucault, la deconstrucció de Derrida, la modernitat líquida, la perspectiva sistèmica, la complexitat.

És molt freqüent defensar estes teories que res milloren lloant el seu nivell intel·lectual i dient que els qui no les segueixen és perquè no les entenen. Tot i això, en este congrés es van presentar evidències clares del baixíssim nivell intel·lectual de totes estes "teories". Per exemple, es va vore com ja el 1904 obrers manuals d'Astúries llegien llibres com L'Odissea o La Divina Comèdia, mentre que Bourdieu amb la seua "teoria" de "La Distinció" el 1979 seguia sense assabentar-se'n.

També es va vore com la base de les aportacions d'este sociòleg era l'elemental confusió entre correlació i relació causal: si és més freqüent que fracassen a l'escola els qui vénen de famílies pobres, vol dir que l'escola reprodueix les desigualtats socials, afirmació que només es pot mantindre si es desconeix o s'oculta que hi ha escoles on alumnat de famílies pobres no fracassa. Este error és com si el 2020 s'haguera vist que la majoria dels intents de trobar vacunes per al covid □□fracassaven i d'ací s'haguera deduït que les vacunes no serveixen per a superar el covid. Per sort, la salut no segueix els qui tenen estos errors tan elementals i cada vegada més professionals de l'educació tampoc.